

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כב שבט תשע"ג: הדלקת נרות: ירושלים 38: 4: תל-אביב: 52: 4: חיפה: 42: 4: מוצאי שבת: ירושלים: 52: 5: תל-אביב: 54: 5: חיפה: 52: 5: ר"ת: 31: 6:

פרשת יתרו

הכרת הטוב והודיה

להכיר ולזכור הטובות שמקבל ממטיבו ולהודות לו על כך!

נלמד מהפסוק: "אשר שם האחד גרשום כי אמר גר הייתי בארץ נכריה ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעזרי ויעלני..." (פרק יח-ג,ד)

למדנו מפסוקים אלו, כיצד הנציח משה רבינו לדורות, הניסים והטובות שעשה הקב"ה עמו, בכך שקרא לבניו בשמות הממחישים את המצב שהיה נתון בו, ואת ישועת ה' שנעשה עמו, זאת כדי לזכור יום יום תמידין כסדרן את חסדי ה' ואת גודל חובת השעבוד להשי"ת על כך.

בפרשתנו מסופר עוד על הודיית יתרו להשי"ת בלשון זו: "ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים" (יח-ו). על כך אמרו חז"ל (סנהדרין צב.). "גנאי הוא למשה וששים ריבוא שלא אמרו "ברוך" עד שבא יתרו ואמר "ברוך ה'".

ולכאורה הדברים תמוהים (וכך שואלים המפרשים): וכי השירה ששרו משה ובני ישראל להקב"ה על שפת ים סוף על הישועה הגדולה שעשה להם ה' זה לא נחשב הודיה? כלום צריך להודות על הטובה רק בלשון "ברוך"? ומה מעלה היתה בברכת יתרו שלא היתה כלולה בשירת ישראל על גאולתם ממצרים?! [בספר תורת חיים ביאר שהיו ישראל צריכים לומר דוקא בלשון "ברוך" ורק אחר ששמעו "ברוך" מיתרו וענו "אמן" יצאו יד"ח].

מתוך הכתב סופר בטוב טעם, עפ"י מה שקבעו חז"ל במשנה (ברכות נד.): "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה" וזה בדיוק מה שמצינו אצל יתרו ולא מצינו אצל ישראל, שהרי אחרי ששמע יתרו מפי משה את כל מה שעשה ה' למצרים ולישראל נאמר "ויחד יתרו" ש"נעשה בשרו חידודין חידודין מיצר על איבוד מצרים" (רש"י). ועם שהצטער על איבוד מצרים בכל זאת התגבר ואמר "ברוך ה' אשר הציל אתכם" והודה על הטובה בשמחה, למרות הרעה שהיתה גם בזה, לפי הרגשתו, ואילו ישראל אף שהודו בשירה על הטובה שהצילם מיד מצרים אך לא מצינו שברכו על הרעה שהיתה להם במצרים. על זה אמרו חז"ל גנאי לישראל שלא אמרו ברוך ה', היינו כפי שיתרו אמר ברוך גם על הרעה.

נוכל להוסיף על תרוצו של הכתב סופר, שיתכן כי מטעם זה נהג הלל הזקן בזמן שבית המקדש היה קיים, שהיה כורך מצה ומרור ואוכלם ביחד, מה ראה לעשות כן? [הרי אין הכרח מהפסוק "על מצות ומרורים יאכלוהו" לעשות כן]. אלא לעורר ולרמוז לנו על אותו ענין שנתבעו ישראל, שהיו צריכים לברך על ה"מר" שהיה להם במצרים שמסמל ה"מרור", כמו שהודו וברכו על הטובה של היציאה לחירות שמסמלת ה"מצה", ולכן בשעה שכורכם יחד יזכור ששויים הם לענין ההודיה ובוה יהיה מעין "תיקון" למה שנתבעו.

אכן, עדיין יש להתבונן: היאך אפשר לחייב את האדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה? ושמה נוכל לבאר, בדרך צחות, בהקדם מה שיש לדקדק בלשון חז"ל "חייב אדם לברך על הרעה נשם שמברך על הטובה" מדוע לא אמרו "כשם שחייב לברך על הטובה"?

אלא אליבא דאמת, החיוב לברך על הטובה לא ניתן לביצוע, משום שלטובה שעליה יש להודות אין גבול, שהרי אין ביכולת אנוש להקיף ולחוש את כל הטובה שהשפיע עליו השי"ת, ונמצא שאינו מברך ומודה בפועל אלא על מעט הטובה, לפי דעתו ומושגיו.

הוא שאמרו חז"ל: "כשם שמברך - לא כפי שחייב - אלא רק על הטובה המצומצמת הזו כפי ראות עיניו, שהיא כטיפה מן הים של כל הטובות. כך חייב לראות גם את הרעה שהגענו, שהיא כ"טיפה" מכל הרעות שישנן בעולם. וממילא באופן זה יוכל לברך בשמחה על כך שקיבל רק את הרעה הזו לעומת כל הרעות שלא קיבל, מרוב רחמי השי"ת עליו, אף שרבו עוונותיו.

כיצד אומרים "תודה" באנגלית...

לאחר שהגריי"ש אלישיב זצ"ל נותח ע"י מנתח בכיר מארה"ב, ביקש מתלמידיו שילמדו אותו כיצד אומרים "תודה" באנגלית. הציעו לו התלמידים שיוכל לומר "תודה" בלשון הקודש והם כבר יתרגמו את דבריו. אך הגריי"ש התעקש ללמוד את תרגום המילה כדי שיוכל להודות למנתחו בעצמו.

ואכן לחץ הגריי"ש את ידי המנתח ואמר לו "תודה" באנגלית. כמובן הלה התרגש מאד לשמוע את דברי התודה מפה קודשו של רבן של ישראל. שאלו התלמידים את הגריי"ש מדוע הקפיד שהודאה תאמר דוקא על ידו?

השיב הגריי"ש שלמד זאת מדברי האבודרהם שכתב בענין אמירת "מודים דרבנן" של הציבור בחזרת הש"ץ, שאין דרך העבד להודות לאדונו על ידי שליח, שיוכל להכחישו, אלא כל אחד צריך להודות בעצמו מקרב לבו, ולשם כך תיקנו אמירת "מודים דרבנן", כי און רנשותיו הפנימיים לא יוכל להעביר על ידי שליח, ומכאן נלמד לכל הכרת הטוב שרושח אדם לחברו, שיוודה בעצמו.

קול ברמה

עלון "איש לרעהו" פרשת יתרו הוקדש לעילוי נשמת ר' יואל זאב בן ר' יוסף הלוי אינטרקט ז"ל

נלב"ע בז שבט תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

לקבל אורחים בפנים מאירות, ולטרוח ולשמש אותם באכילה ושתיה!

נלמד מהפסוק: "ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה" (פרק יח-יב)

וּכְתַב רַש"י: ומשה היכן הלך? והלא הוא שיצא לקראתו וגרם לו את כל הכבוד? אלא שהיה עומד ומשמש לפניו. עכ"ל. וכמו שכתבו אצל אברהם אבינו: "והוא עומד עליהם" (בראשית יח-ח). ואמרו חז"ל: כל מה שעשה אברהם למלאכים בעצמו ["ויקח חמאה וחלב.. הולך עמם לשלחם"] עשה הקב"ה לבניו בעצמו וכל מה שעשה ע"י שליח ["ויקח נא מעט מים"] עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח. (בבא מציעא פו:).

כתב החפץ חיים (בספרו **אהבת חסד** ח"ג-פ"ב): "כשיבואו אורחים לביתו של אדם יקבלם בסבר פנים יפות, וישים מיד לפניו לאכול, כי אולי העני רעב ומתבייש לשאול. ויתן להם בפנים מאירות ולא בפנים זועפות. ואף אם יש בלבו דבר דאגה יכסנה בפניהם. ויראה את עצמו להם שהוא עשיר, אף אם הוא עני. וינחמם בדברים, ובזה יהיה להם למשיב נפש. ואל יספר להם תלאותיו, כי ישבור את רוחם בחשבם שבשבילן אומר, וכמעט שמאבד שכרו עבור זה. ובשעת האוכל, יראה עצמו כמצטער על שאינו יכול להשיג ליתן יותר שנאמר "ותפק לרעב לחמך".

וכיצד יגיש לפני האורח? על כך כותב **החפץ חיים** (בספרו שם): איתא **בזוהר** (ויקהל) על הפסוק: "הלא פרוס לרעב לחמך" שצריך בעל הבית לחתוך חתיכות לחם לפני האורח כדי שלא יבוש ולא יכלם. וכל שכן שלא יביט בפניו כשהוא אוכל. כדי שלא יתבייש. ואם ילינם בביתו ישכיבם במיטב מיטותיו. כפי הראוי להם, כי גדולה מנוחת עיף בהיות בטוב. ולפעמים יותר עושה לו טובה המשכיבו היטב מן המאכילו ומשקהו. עכ"ד.

שנינו במסכת אבות (פ"א מ"ה): "יהי ביתך פתוח לרווחה ויהיו עניים בני ביתך". ופירש **רבינו יונה ז"ל**: וגם שיהיו העניים רגילים לביתו, ויעמדו שם ללא בוש פנים בהראו להם פנים של שמחה, וליתן להם רשות בכל אשר לו כאשר יתן איש לבניו ולאנשי ביתו.

לכאורה, ממה ששנינו במשנה הקודמת (אבות ד-ד) "יהי ביתך בית ועד לחכמים" למדים אנו שעל הבית להיות פתוח דוקא לחכמים ולא לכל אדם!?

אלא ביאר הגה"צ **רבי מאיר חדש זצ"ל** (בספר **המאיר ח"א**): על ביתך להיות פתוח לרווחה, ועל כל מי שנכנס לביתך - להחכים. כך היה ביתו של אברהם אבינו. ביתו היה פתוח לארבע רוחות השמים, ולכל מי שנכנס בו החכים ולמד מפני אברהם לברך למי שמשלו הוא אוכל.

הגאון רבי חיים קרייזוורט זצ"ל היה אומר בשם חותנו הגה"צ **רבי אברהם גרודז'ינסקי זצ"ל**: הכנסת אורחים אמיתית היא שנותנים לאורח הרגשה של בן בית, כאילו הוא אחד מבני הבית. והביא ראיה מדברי התוספות (חולין פד. ד"ה עשרה): אורח יום ראשון [נותנין לו] אווזין ותרגולין. יום ב' דגים. יום שלישי בשר. רביעי קטניות. ולמה לא יתן לאורח כל יום אווזין? אלא צריך לומר שעל ידי התפריט המגוון הזה נותן לו בהדרגה הרגשה של בן בית שאוכל כמו כולם... וזו היא הכנסת אורחים האמיתית.

הפקיר מעונו לאורחים...

ביתו של הצדיק רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל (אב"ד מקנס) היה פתוח לכל דכפין. אי אפשר לתאר במלים את גודל זריזותו והתאמצותו להכניס אורחים בצל קורתו ולקבל כל אדם בסבר פנים יפות. הוא הפקיר את מעונו בשביל האורחים. בעצמו טרח להאכילם ולהשקותם, להציע את משכבם בנוחיות, מבלי שיצוה על אחד מבני ביתו לעשות המלאכה במקומו.

על האורחים שפקדו את נווהו נמנו בין השאר שדרי"ם מטבריה ומצפת, משולחי מוסדות שונים ופליטי מצרים ואירופה שבנוסף לאכסניה הסתייעו גם בעזרתו הפעילה להצליח בשליחותם. כיון שנודע לו כי בעיר שוהה אורח, באין הבדל אם הוא אשכנזי או ספרדי, טרח לחפש אחריו והביאו אל ביתו.

אורות ממזרח

מיצוה שבגופו...

פעם ביקש ראש ישיבת מיר הגאון **רבי נתן צבי פינקל זצ"ל** מאחד התלמידים בישיבה לבוא לביתו בענין מסויים. כשסיים לשוחח עמו, עשה חשבון ותתברר שהלה הפסיד ארוחת ערב בישיבה. הוא הציע לבחור לאכול ארוחת ערב בביתו. כמובן התלמיד סירב וטען שיכול להסתדר.

ואולם ראש הישיבה עמד על כך שיאכל בביתו. ומכיון שהרבנית לא היתה בשעה זו בבית, סידר לו ראש הישיבה ארוחת ערב בעצמו. הוא הניח לו לחם על השולחן וטיגן בעצמו חביתה. כשסיפר הבחור על כך בימי השבעה, התפלאו בני הבית. לא היה זכור להם מעולם שראו אותו מכין חביתה לעצמו. אך למען תלמיד-אורח כנראה שונה הדבר.

ומעשה באחד מתלמידי הישיבה שהשתתף בשמחת בית השואבה שהתקיימה בישיבה. כשיצא מהבנין, בדרכו לאוטובוס הנוסע לביתו בבני ברק, פגש בו רבי נתן צבי ושאלו להיכן מועדות פניו, ענה לו שהוא בדרך לביתו בב"ב. אמר לו רבי נתן צבי: הלא השעה עכשיו מאוחרת מאד, מדוע לא תישן בסוכתי ובבוקר תיסע.

נענע הבחור להצעה, ולמחרת בבוקר לאחר התפלה אמר לו רבי נתן צבי: היות ואתה עכשיו האורח שלי, אל תאכל ארוחת בוקר בישיבה, אלא תשאר בביתו לאכול איתנו.

מתוך מאמר

שיעור בהכנסת אורחים

הגה"צ **רבי זאב (וולוועל) צצ'יק זצ"ל** היה מיחידי הדור במדת ההטבה לזולת. "קבלת פנים" שלו בסבר פנים יפות לכל אחד ואחד שבא במחיצתו, היתה כמוצא שלל רב. והרי דוגמא אחת כפי שמספר בנו שליט"א:

"פעם בערב שבת קודש, לפני כניסת השבת, דפק יהודי בדלת, פתחתי לו ושאלתי למבוקשו, הוא השיב: אני רעב ורוצה לאכול, התחלתי לומר לו שבעוד שעה כבר שבת, וממילא מוזמן לבוא בליל שבת ואז יתנו לו מכל טוב.

והנה אך שמע אבא, שהיה בחדר השני, את הדיבורים שלי, אזר כגבר חלציו וניגש אל היהודי וקיבלו בהתלהבות ובסבר פנים יפות. ביקש ממנו ליטול ידים ופרס לפניו מפה וערך לפניו שולחן מלא בכל טוב של מאכלי השבת, וכך עמד ושירת אותו עד שגמר הלה לברך ברכת המזון. וכשגמר לברך שאל אותו בקול אבהי: "אמור לי ר' יהודי איפוא אתם אוכלים בערב? אתם יכולים לבוא לכאן בכבוד גדול!..."

ספר "רבי משה מרדכי" ח"א

מצוה חמורה ונשגבה זו של כיבוד אב ואם נלמדת מהפסוק: "כבוד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך..." (פרק כ-יב)!

ואמרו חז"ל (תנחומא קדושים טו): "בא וראה, מצות כיבוד אב ואם כמה חביבה לפני הקב"ה, שאין הקב"ה מקפח שכרו בין צדיק בין רשע. מנלן? מעשו הרשע, על שכיבד את אביו, נתן לו הקב"ה את כל הכבוד הזה [ברכות יצחק]... ומה אם רשע זה, על שכיבד את אביו, מה פרע לו הקב"ה. המכבד את אבותיו ועושה מצוות אחרות על אחת כמה וכמה".

רצונו של האב – זהו כבודו

מובא בגמרא (קידושין לא.): שאל בן אלמנה את רבי אליעזר: אבא אומר [לבנו] השקיני מים, ואמא אומרת השקיני מים איזה מהם קודם? אמר ליה: הנח כבוד אמך ועשה כבוד אביך, שאתה ואמך חייבין בכבוד אביך. וכן נפסק בשו"ע (יו"ד סימן ר"מ ס"ד).

שאל הגר"י זילברשטיין שליט"א (בחשוקי חמד) שאלה מעניינת: מה יעשה הברך במקרה שאביו ציוה עליו שיסקה תחילה את האם, ואילו אמו מבקשת ממנו שיסקה תחילה את אביו, כיצד ינהג הברך?

והביא את תשובת גיסו הגאון **רבי חיים קנייבסקי שליט"א** שעל הברך לשמוע לקול אביו, וישקה את אמו, כי רצונו של אדם זהו כבודו.

ומקור לכך מביא הגר"י זילברשטיין מדברי הירושלמי (פאה פ"א ה"א) על רבי ישמעאל שלא נתן לאמו לשתות את המים שרחצה בהם רגליו ואמרו חכמים לרבי ישמעאל: רצונה זהו כבודה. וכן מבואר **בספר חסידים** (סימן קנב) שגם לענין כיבוד אב ואם אומרים כן.

האם מצוות תלמוד תורה דוחה מצות כיבוד אב ואם?

נשאל כ"ק אדמו"ר גאב"ד אונגוואר - הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל (בשו"ת משנה הלכות ח"ו סימן קנח) מתלמיד ישיבה שרוצה ללמוד אצל רב מסויים שאצלו יצליח בלימודו ובאם לא ילמד אצלו חושש התלמיד שמא יבוטל לגמרי מלימוד התורה ח"ו, ואולם אביו אינו רוצה שילך ללמוד אצלו ונימוקו עמו. האם חייב לשמוע לאביו בזה משום כיבוד אב או שאין בזה חיוב כיבוד אב שהרי "אין אדם לומד אלא במקום שלבו חפץ". (ובוודאי שאם יש לאביו סיבה מוצדקת, כגון שהרב אינו ירא שמים או התלמידים מקולקלים, צריך לשמוע בקולו)

והביא גאב"ד אונגוואר **משו"ת תרומת הדשן** (סימן מ) שנשאל כעין זה בתלמיד שחפץ ללמוד תורה במדינה אחרת מרב שבטוח בו שיראה ברכה בעמלו, ואביו מוחה בו בתוקף ואומר שאם ילך לשם יצערו מאד, כי ידאג עליו יומם ולילה וכו' מה יעשה הברך?

והשיב התרומת הדשן, שאין צריך לשמוע לאביו בזה. והביא ראיה לכך מהמבואר (פ"ק דקידושין) שלצאת ללמוד תורה בחו"ל, אף שיכול ללמוד בארץ ישראל, עדיף מכיבוד אב ואם. וגם יעקב אבינו לא נענש על אותם שנים שלמד תורה בישיבת שם ועבר... עיי"ש. והעלה התרומת הדשן לדינא שמצוות תלמוד תורה דוחה למצוות כיבוד אב ואם ואין צריך לשמוע לאביו.

וכן נפסק בשו"ע (יו"ד סימן ר"מ סכ"ה): תלמיד שרוצה ללכת למקום שבטוח בו ששם ילמד תורה ואביו מוחה בו וכו' אינו צריך לשמוע לאביו בזה. וכן מובא שתלמוד תורה גדול מכיבוד אב ואם (ועיין **שו"ת רדב"ז** סימן תתק"י)

ממה נהנים ההורים בעולם האמת?

סיפר הגאון **רבי בנימין רימר שליט"א**: "באחד הימים התקשר, עם שחר, הגאון **רבי שמואל ברוך וורנר זצ"ל** (אב"ד בת"א) לביתו של הגאון **רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל** וסיפר לו על חלום מופלא שחלם בלילה: באחרונה עסק בענין סבוך להלכה. והנה אמו של רבי אברהם נגלית לו בחלום ושואלת אותו כיצד הוא דן בדבר סבוך כזה, ואינו יודע שבנה רבי אברהם דן בזה בספרו "חדר הורתי" (שהוציא רבי אברהם לעילוי נשמת הוריו) ואיך יתכן שלא יעיין שם ולא יביא מדבריו? ושאל הרב וורנר את רבי אברהם האם אמת נכון הדבר שהוא דן בשאלה זו בספרו? ורבי אברהם אישר את הדבר..."

רבי בנימין, ששמע את הסיפור מרבי אברהם, הוסיף, שרבי אברהם אמר לו שלמד ממאורע זה שני דברים חשובים הקיימים בעלמא דקשוט: **א**) אמא יכולה לזכות ללמוד ולהבין בדברי התורה עד שיודעת היא לקשר בין הדברים. **ב**) אם אדם מחדש חיזושי תורה בעולם הזה, אזי ההורים בעולם הבא נהנים מאד מכך, עד שיכולים הם לבוא בטרוניא למה לא דנים בדברים אלו אף אחרים..."

מתוך מאמר

אימתי נדחה תלמוד תורה מפני כיבוד אב?

סיפר הגר"א **פולק שליט"א** (משגיח ישיבת סלבודקה): "כאשר הגיעו הורי מהגולה, הם באו ללא רכוש רב, הם היו ללא דירה מסודרת, בלא ידיעת השפה. אני הייתי כבר שנתיים בארץ וידעתי את השפה. רכשתי כבר קשר עם אנשים, דבר שהיה נדרש כאן בארץ כדי לקדם דבר מה... חשבתי שאולי נדרש ליטול פסק זמן מלימודי בישיבה (סלבודקה) כדי לסייע בהתאקלמות ההורים דבר שידרוש היעדרות של חודש ימים מהישיבה."

"נכנסתי אל ראש הישיבה הגאון **רבי אייזיק שר זצ"ל** להוועץ עמו על כך וליטול את רשותו. הוא השיב שלכאורה ראוי ונכון לעשות כן, אך הוסיף ואמר: "יש לי רק שאלה אחת אותה עליך לשאול את מרן **החזון איש** והיא: **בשולחן ערוך הגר"א?** בהלכות "תלמוד תורה" כתוב שהחיוב של האדם בתלמוד תורה הוא לדעת כל התרי"ג מצוות עם הטעמים שלהם וההלכות כדוגמת ה"בית יוסף" עם ה"טור". כל זמן שאדם לא זכה לכך הוא פטור ממצוות שמונעות ממנו לדעתן."

"לאור זאת" - אמר רבי אייזיק - "יש לשקול האם מותר לך לבטל מתורתך פרק זמן מסויים, שבביל מצוה כזו חשובה כמו כיבוד אבואם?"

"עשיתי כמצוותו ונכנסתי אל החזון איש וגוללתי לפניו את המצב ואת השאלה ששלחני מורי ורבי לשאול, שמע החזון איש, חשב והגיב: "נו, אבל דרך העולם הוא שילד עושה זאת עבור הוריו..."

שבתי אל רבי אייזיק ושחתי לפניו את תשובת החזון איש. הוא אמר לי: אבאר לך כוונתו, וכי שאלת אותו מה דרך העולם? הלא שאלת הלכה של תלמוד תורה. אלא כוונתו היתה שזו אמת-המדה: כל דבר שבן עושה להוריו דוחה תלמוד תורה!

מתוך מאמר

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו - סיפורים בני זמננו

הגיה טובה

***

היה זה באחת השבתות של תחילת חורף תשע"ג:

בבית הכנסת המונטריאולי עדיין לא התחילו באמירת 'קבלת שבת', כאשר איש ההצלה קיבל את הקריאה הדחופה.

הוא זינק הישר לרכבו של מיודענו ומיהר לכתובת האמורה.

בבית הכנסת המשיכו להתפלל כרגיל בכל שבת.

עם תום התפילה עזב מיודענו את בית הכנסת והחל לצעוד הביתה. בכל שבת מוסטות עיניו אינסטינקטיבית לכיוון החנייה (לראות שהכל בסדר...) גם הפעם זה קרה, אך החניה ממול בית הכנסת לא הכילה את רכבו המוכר.

כאשר הגיע הביתה נחרד לראות שרכבו הפרטי חונה שם.

מחשבות סוערות התערבלו במוחו, מדוע החנה איש ההצלה את הרכב בחניית ביתי!?

* * *

בשבת אסור לרוץ, אבל הרגליים הקפיצו אותו הביתה פנימה, שם מצא את כולם במצב רוח מוזר: באוויר עמדה שמחה לצד היסטריה, חיוורון על הפנים לצד לחיים סמוקות.

בני ביתו דיברו בשטף ובהתרגשות וסיפרו על הנס הגדול שהתרחש זה לא מכבר: התינוקות בלעה חרוז גדול שחסם את קנה הנשימה. האימא מיהרה להזעיק את כוחות ההצלה, והתינוקות מיהרה להכחיל.

את מה שהתרחש בבית בשניות או בדקות שנמשכו לנצח לא ניתן לתאר. צווחות. פחד. חרדה. עצות של שכנות - ולא מעט דמעות.

ואז פרץ פנימה איש ההצלה. בידיים מיומנות תפס את התינוקות, היטה אותה בתנוחה מקצועית ובמהירות שחרר ממנה את הגוף הזר.

וכשהתחילה התינוקות לבכות בקול - התערבל בקולה בכי השמחה של אימה!

* * *

למותר לציין שאת הרכב הפרטי עמו הגיע איש ההצלה, הותיר בחנייה הטבעית והמקורית שלו...

למרות שהסיפור הבא התרחש בתחילת החורף, התארגנתי לשלוח אותו אליכם רק עכשיו - אך טוב מאוחר מלא כלום.

הסיפור שהסעיר את תושביה היהודים של מונטריאול!

* * *

100,000 יהודים, בלי עין הרע, מתגוררים בעיר השנייה בגודלה של קנדה, 'מונטריאול'. היהודים מונים כחמישה אחוזים מכלל התושבים. הנוכחות היהודית במונטריאול, היא מן הוותיקות בצפון אמריקה, וארגון הקהילות בהתאם. גם ארגון 'הצלה' מקומי קיים שם, אך זה כבר נוגע להמשך הסיפור.

במונטריאול קר. קר מאוד! תופעה כמו שלג לא גורמת לילדי מונטריאול להתרגשות, שכן בחורף ממוצע יורד בעיר למעלה משני מטר שלג! ומי כבר מדבר על "מעלות הקור החזויות", כאשר בחודש הנוכחי לשם דוגמא, הממוצע הוא טמפרטורה שבין מינוס 5.7 מעלות ביום, למינוס 14.7 מעלות בלילה! לכך יש להוסיף את משטר הרוחות הקיים בעיר - אשר גורם לתחושה של טמפרטורות נמוכות הרבה יותר בתקופת החורף. מסקנה: לא נעים להסתובב בחוץ...

אך מה עושים בשבת, כאשר המכונית המחוממת היא "מחוץ לתחום"? בשבת קודש צועדים רגלית, אך כל תושב מתכנן לעצמו כיצד ניתן לחסוך גם את זה. יהודים לא מעטים נוהגים (תרתי משמע) להגיע עם המכונית לבית הכנסת לפני שבת. המכונית חונה שם במהלך השבת, ובמוצ"ש - לאחר תפילת ערבית - חוזרים אתה הביתה. הסדר זה חוסך להם שתי צעידות רגליות בקור המקפיא, בערב שבת ובמוצאי שבת.

גם מיודענו, גיבור הסיפור, נוהג כך מידי ערב שבת בשבתו.

ביום בהיר - שדווקא היה מעונן - ניגש למיודענו אחד ממתפללי בית הכנסת ובפיו בקשה מעט מוזרה: הוא מעוניין במפתחות הרכב שלו! וכידוע אנשים לא ששים לתת את רכבם לאחרים... האיש נימק את בקשתו בהיותו חבר בארגון הצלה, ובתור שכזה הוא מבקש להפקיד אצלו את מפתחות הרכב כדי שבאם תהיה קריאת הצלה במהלך התפילה יוכל לצאת מהמקום מידי לקריאה.

לומר שמיודענו התלהב מההצעה? לא. לא רק שלא התלהב אלא אף היסס מעט. בעיני רוחו דמיין את איש ההצלה שועט בשלוליות בוך ברכבו החדש... אך ככלות הכל הניח את חששותיו הצידה והפקיד את המפתחות בידי איש החסד.